

WIADOMOŚCI

WOJEWÓDZKIEGO ZWIĄZKU KÓŁEK ROLNICZYCH

W BIAŁYMSTOKU (ul. Kraszewskiego 9, tel. 7-74).

KOMUNIKAT DWUTYGODNIOWY

Nr 7.

Białystok, dnia 29 grudnia 1928 r.

Wszystkim naszym Kółkowiczom i Ogniom organizacyjnym z powodu Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku przesyłamy najlepsze życzenia „Szczęść Boże“.

*Wojew. Zw. Kółek Roln.
T. Szeller.*

Do wszystkich Kółek Rolniczych, Kół Młodz. Wiejskiej i Czytelników!

Wydawnictwo naszych „Wiadomości” spotyka się z ogromnymi trudnościami natury finansowej. Tut. Woj. Zw. Kółek Roln. i Woj. Zw. Mł. Wiejsk. nie posiadają na nie żadnego funduszu, a wydają „Wiadomości” z własnych, i tak już bardzo szczupłych, środków materialnych, niewystarczających na obsłużenie całego terenu i na rozjazdy naszych pracowników.

Dlatego też, o ile Czytelnicy nasi, a przede wszystkim Kółka Rolnicze i Koła Młodzieży Wiejskiej nie przyjdą nam z pomocą, będziemy zmuszeni z żalem i przykrością zaprzestać wydawnictwa naszych „Wiadomości”.

Prenumerata obydwu komunikatów, a mianowicie „Wiadomości W. Z. K. R.” i „Wiadomości W. Z. M. W.” na rok 1929 wraz z przesyłką wynosić będzie po cenie własnego kosztu razem za obydwa egzemplarze zł. 5 (pięć).

Nadmieniamy, że „Wiadomości” chcielibyśmy wydawać regularnie 15-go każdego miesiąca.

Kółka Rolnicze i Koła Młodzieży Wiejskiej oraz Czytelnicy, którzy do dn. 1 lutego 1929 r. nie wpłacą prenumeraty rocznej lub półrocznej nie będą nadal otrzymywać „Wiadomości”.

Prenumeratę przysyłać należy do biura tut. Wojew. Zw. K. R. w Białymstoku, ul. Kraszewskiego Nr 9,

**Wojew. Zw. Kółek Rolniczych.
Wojew. Zw. Młodz. Wiejskiej.**

Rolnicy! Gospodarze i Gospodynie!

Wzorem lat ubiegłych Centr. Zw. Kółek Roln. przystąpił do wydania Kalendarza Kółek Rolniczych na 1929 rok.

Kalendarz wydany będzie wspólnie przez Centr. Zw. K. R., Centr. Zw. Młodzieży Wiejskiej, Zjednoczenie Związków Kółek i Organiz. Rolnicz. Ziem Wschodnich, Centr. Zw. Osadników oraz Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego.

Kalendarz jest bogato ilustrowany i zawiera artykuły fachowe rolnicze, dotyczące prac drobnych rolników, młodzieży wiejskiej i gospodyń wiejskich, artykuły ogólne, oświatowe, porady i wskazówki prawne, wykazy szkół, szasopism rolniczych i t. p. informacje.

Kalendarz winien znaleźć się w rękach każdego członka Kółka Rolniczego czy Koła Młodzieży oraz każdej gospodyni. Nie kupujcie innych kalendarzy, nie mających nic wspólnego z gospodarstwem drobnego rolnika. Nasz Kalendarz Kółek Rolniczych będzie Wam doradcą i przyjacielem najlepszym. Cena jego będzie niska i prawdopodobnie, jak w ubiegłym roku, nie przekroczy zł. 2.50 za egzemplarz.

Zamówienia, w których podać należy ilość zapotrzebowanych Kalendarzy oraz dokładny adres pocztowy, należy przysyłać do Okręgowych Związków Kółek Rolniczych w miastach powiatowych naszego Województwa lub bezpośrednio do Wojew. Zw. Kółek Roln. w Białymstoku, ul. Kraszewskiego 9, skrz. poczt. 34.

Gospodarze! Gospodynie! Nie ociągajcie się z zamówieniem Kalendarzy, żeby ich potem nie zabrakło!

O uzyskanie kredytu na drzewka owocowe.

Inspektorjat Ogrodniczy W. Z. K. R. podaje do wiadomości czytelników, że w dalszym ciągu przyjmuje zamówienia na drzewka owocowe, które będą wykonywane wiosną w roku przyszłym na warunkach takich samych, jak wiosną i jesienią w b. roku. A ponieważ nie wszyscy rolnicy, zainteresowani w zakładaniu sadów, są poinformowani o trybie wyrobienia kredytów w P.B.R. na zakup drzewek owocowych, więc poniżej podajemy wyczerpujące wyjaśnienia:

Państwowy Bank Rolny udzielił trzyletniego kredytu na zakup drzewek Centralnej Kasie Spółek Rolniczych w Warszawie około października b. r. i kredyt ten dotąd jeszcze nie został wyczerpany, tak że na wiosnę w 1929 roku Centralna Kasa będzie rozprawdzać kredyty te przez Kasy Spółdzielcze (Kasy Stefczyka).

BIBLIOTEKA
BN
NARODOWA

P.75.864

A

Niezależnie od Kas Spółdzielczych mogą być przeprowadzane kredyty za pośrednictwem Kas Gminnych i Kas Komunalnych. Ubiegający się o kredyt drzewkowy otrzymują go w naturze, a nie w gotówce, dlatego też upoważniony został Centralny Związek Kółek Rolniczych, aby zamówienia drzewkowe, które będą wpływać za pośrednictwem wyżej wymienionych instytucji kredytowych, były przesyłane dla zaopiniowania do C. Z. K. R. w tym celu, aby sady były zakładane racjonalnie w doborowych odmianach, nadających się do klimatu i gleb, położonych na terenie województwa Białostockiego.

Centralny Związek Kółek Rolniczych dostarcza za pośrednictwem Instytucji Kredytowych przez Inspektorjat Ogrodniczy W. Z. K. R. na trzyletni kredyt drzewka owocowe wysokopienne, allejowe, krzewy porzeczek, malin w odmianie „Malboro“.

Jeżeli ktoś sobie życzy za gotówkę otrzymać drzewka owocowe, maliny, porzeczki, fłance truskawek, albo też drzewa wysokopienne allejowe, to bezpośrednio należy przysyłać zamówienia do Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych w Białymstoku, ul. Kraszewskiego 9, z dołączeniem za datku 20 proc., licząc drzewko jedno 3—4 zł.

Centralny Związek Kółek Rolniczych dostarcza drzewka owocowe 3—4-letnie od czasu zaszczepienia w koronach prawidłowo uformowanych, z dobrem ukorzenieniem i w odmianach gwarantowanych w cenie do 4 zł. za sztukę.

Nie jeden z rolników może pomyśleć sobie, że takie drzewka może kupić po 1—2 zł. w miejscowym zakładzie szkółkarskim, u sąsiada, lub na rynku, i po co ma sprowadzać na kredyt w cenie aż po 4 złote.

Niestety zmuszeni jesteśmy zapytać się tych amatorów tanich drzewek, czy taki zakład szkółkarski, który hoduje mnóstwo odmian jabłoni, czy grusz zagwarantuje, że odmiana istotnie nadaje się do klimatu i gleby i nie podlega czarnemu grzybkowi, a jeżeli zagwarantuje goślośownie, to taka gwarancja „niucha tabaki“ nie warta i nabywca takich drzewek w kilka lat po posadzeniu przekonanie się, że padł ofiarą grubej pomyłki.

Gospodarz, ubiegający się o kredyt, powinien przede wszystkim zgłosić się do miejscowego Instruktora Kółka Rolniczego lub bezpośrednio do miejscowej instytucji kredytowej (najlepiej do Kasy Spółdzielczej), podać swoje imię, nazwisko, dokładny adres i informacje, na jakiej przestrzeni ma zamiar założyć sad.

Instruktor lub Kółko Rolnicze, mając zbiorowy spis tych członków, którzy zamówili drzewka, winne się zwrócić do miejscowej instytucji kredytowej z zapytaniem, czy zechce pośredniczyć w przeprowadzeniu kredytu drzewkowego, dlatego, że Kasy Spółdzielcze (Stefczyka) wobec Centralnej Kasy Spółek Rolniczych odpowiadają swoją gwarancją za każdego poszczególnego zamawiającego drzewka, a Kasy Gminne i Oszczędności wobec P. B. R.

Z chwilą gdy miejscowe Instytucje Kredytowe przyjmą na siebie pośrednictwo przeprowadzenia kredytu, powinny zaraz zażądać weksli gwarancyjnych od każdego, ubiegającego się o kredyt drzewkowy, i spis tych petentów z dokładnymi adresami niezwłocznie przesłać do Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych w Białymstoku, ul. Kraszewskiego 9, w tym celu, aby Inspektorjat Ogrod-

niczy zbadał glebę, wypełnił kwestionariusze i wykonał planiki.

Inspektorjat Ogrodniczy W. Z. K. R. po wypełnieniu kwestionariuszy, wykonaniu planików sadów, przesyła takowe niezwłocznie do tej Kasy, z której otrzymał zamówienia na drzewka.

Kasa, która otrzyma wypełnione kwestionariusze i planiki z Inspektorjatu Ogrodniczego, po przeprowadzeniu formalności gwarancyjnych z poszczególnymi petentami, niezwłocznie powinna wysłać je do Centralnego Związku Kółek Rolniczych w Warszawie, ul. Tamka 1, wraz z planikami sytuacyjnymi i z załączeniem na osobnym blankiecie podania treści następującej:

Do
Centralnej Kasy Spółek Rolniczych
przez

Centralny Zw. Kółek Rolniczych.

Uprzejmie prosimy o przyznanie trzyletniego kredytu na założenie sadów handlowych dla członków naszej Kasy. Odnośne kwestionariusze zostały złożone w Centralnym Związku Kółek Rolniczych.

(Podpisy Zarządu Kasy).

Inspektorjat Ogrodniczy W. Z. K. R. nie wątpi, że zainteresowani członkowie Kółek Rolniczych, Kół Młodzieży Wiejskiej i inni, szczególnie we wsiach skomasowanych, poczynią zamówienia na drzewka, aby sady te, założone pod nadzorem W. Z. K. R., podniosły dobrobyt nie tylko ich właścicieli, ale i całego naszego Kraju, bo dotychczas własnych owoców w odmianach zimowych prawie nie posiadamy i sprowadzamy je z zagranicy za parę milionów złotych rok rocznie.

Przy należytych rozwoju sadownictwa i racjonalnym zakładaniu sadów handlowych posiadac będziemy własne zimowe odmiany, przestając sprowadzać je z zagranicy, a przez to samo przyczynimy się nieco do zrównoważenia budżetu państwowego.

Pożyczki ulgowe na budownictwo ogniotrwałe.

Od dnia 1 stycznia do dnia 1 lipca 1928 r. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych przyznał ogółem 481 pożyczek ulgowych ubezpieczonym na ogniotrwałą odbudowę na sumę 1.958.100 zł., w tem przyznano b. Kongresówce, gdzie istnieje najmniej ogniotrwałych budowli, sumę 1.195.500 zł., Małopolsce 512.700 zł., Kresom Wschodnim 249.900 zł.

Co czynić, gdy brak ściółki?

W roku bieżącym chybiły konieczny i zboża, a na łakach zebraliśmy mało i to lichego siana. Większość słomy będziemy musieli przeznaczyć na paszę. Dlatego też winniśmy oszczędzać ściółki. Oszczędność ta musi być rozumna; nie można inwentarza trzymać w błocie, jak również trzeba się starać o wyprodukowanie dużych ilości dobrego obornika.

Najlepszy środek oszczędzający ściółkę jest rżnięcie słomy na długą sieczkę. Słoma taka wchłania 1½—2 razy więcej gnojówki, niż słoma niepościęta. W ten sposób możemy zaoszczędzić znaczne

ilości ściółki. Nawóz zaś, wyprodukowany na takiej sieczce, znacznie lepiej rozstrząsać po polu i znacznie lepiej przyoruje się. Przyorowany obornik nie będzie tracił cennego amonjaku, jak również, nawóz zostanie dobrze wymieszany z glebą. Tutaj należy podkreślić, że szczególnie rośliny okopowe, jak buraki, ziemniaki i t. p. wymagają, by nawozy były równomiernie rozmieszczone w glebie. Następnie słomę możemy zastąpić sproszone torfem. Torf jako ściółka posiada nawet przewagę nad słomą. Gdy 100 kg. słomy wchłania zaledwie 240 kg. wody, zaś sama ilość torfu zatrzymuje aż 500 do 700 kg. wody. Poza tem torf pochłania woniejące gazy, a zatem i cenny dla rolnika amonjak. Pod konia należy dawać torfu miesięcznie do 100 kg., pod sztukę bydła—90 kg., pod świnię—15 kg.; rozumie się, gdy torf jest dobrze wysuszony.

O ile rolnik posiada niewielki zagajnik, wówczas może stosować i ściółkę leśną. Chociaż nie daje ta ściółka dobrego legowiska, jednak dostarcza rolnikowi pokaźne ilości azotu, fosforu i potasu. Nie można jednak ściółki leśnej wygrabywać rok rocznie, gdyż nastąpi wówczas ubytek przyrostu drzew około 51 proc. Jednak w starych zagajnikach kożuch igliwia i mchu jest gruby; tam grabienie ściółki może być korzystne. Następnie rolnik wyyskać winien rośliny dziko rosnące na nieużytkach i w lasach, jak paproć, wrzosa, sitowie, trzciny, turzycy i t. p. Rośliny te posiadają azotu, fosforu i potasu znacznie więcej, niż słoma pszenicy i żyta. Prawda, zbiór tych roślin jest trudny i nużący, jednak zawsze się opłaci, gdy inwentarz stoi w błocie.

Poza tem na ściółkę używać można trociny i wióry, które dają doskonałe legowisko. Najlepiej je używać łącznie ze słomą. Jednak trociny posiadają sporo garbnika, który jest szkodliwy dla roślin. Dlatego też nawóz taki winien dobrze przegnić, gdyż w przeciwnym wypadku moglibyśmy obniżyć plony.

Cło przywózowe od żyta.

Weszło w życie rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa, Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, na mocy którego cło przywózowe od żyta pobierane będzie od 100 kg. zł. 11. Ministerstwo Skarbu może zwolnić od tej opłaty.

Kredyty P. B. R. w nawozach sztucznych.

W roku 1928 udzielono nawozów na sumę 58.728 tys. zł.

Zapoczątkowana przez Państwowy Bank Rolny w r. 1925 akcja kredytowania rolnictwa w nawozach sztucznych wzrasta z roku na rok, przyczyniając się wydatnie do rozpowszechniania wśród drobnych rolników tego ważnego środka podnoszenia wydajności ziemi. Podczas gdy w roku 1925 Państwowy Bank Rolny dostarczył drobnym rolnikom w obu sezonach (wiosennym i jesiennym) 11.777 ton różnych nawozów sztucznych, w roku 1926—87.265 ton, w roku 1927—156.789 ton - to

w roku bieżącym ilość ta wzrosła do olbrzymiej cyfry 331.336 ton (po 1000 kilogramów), ogólnej wartości około 58.728.000 zł.

P. B. R. udziela kredytu w nawozach sztucznych za pośrednictwem organizacji spółdzielczych i komunalnych oraz bezpośrednio grupom rolników w tych miejscowościach, na terenie których nie działa żadna z wymienionych organizacji; obecnie P. B. R. przystąpił już do organizacji akcji nawozowej na sezon wiosenny 1929 roku. Dodać należy, iż odbiorcami nawozów są w dużej mierze rolnicy, którzy ich do tej pory nigdy jeszcze nie używali przy uprawie ziemi.

Kursy meljoracyjne.

Przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w dn. 5 listopada r. b. nastąpiło otwarcie roku szkolnego na kursach meljoracyjnych dla techników i nadzorców, organizowanych już od lat trzech z wielkim powodzeniem przez Muzeum Przemysłu i Rolnictwa przy poparciu Ministerstwa Rolnictwa. Rozpoczęty kurs teoretyczny poprzedzony był kursem praktycznym, który się odbył w roku b. w Końskowoli pod Puławami.

Kursy są dwójakiego rodzaju: dla techników i nadzorców meljoracyjnych. Te ostatnie obejmują program nauk dwuletni: rok pierwszy poświęcony jest przedmiotom ogólnym i umiejętności niwelowania i drenowania, rok drugi przedmiotom specjalnym.

Po ukończeniu kursów słuchacze są chętnie przyjmowani do biur i instytucji meljoracyjnych i rolniczych.

W roku bieżącym na kursy zgłosiła się znaczna liczba słuchaczy, przyjęto jednak z braku miejsc na kurs dla techników 50, a na kurs dla nadzorców 70 kandydatów.

Cło wywózowe od owsa.

Na mocy rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 29 września b. r. będzie pobierane cło wywózowe od 100 kg. owsa w wysokości 10 zł.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 lipca 1929 r. włącznie.

Regulowanie cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły.

Na mocy rozporządzenia p. Ministra Spraw Wewnętrznych, uprawnienia, przysługujące Ministrowi Spraw Wewnętrznych o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, przekazane zostały wojewodom z prawem dalszego przekazywania tych uprawnień, z wyjątkiem uprawnienia do wyznaczania cen cegły, powiatowym władzom administracji ogólnej, oraz zarządom gmin miejskich lub wiejskich o charakterze miejskim. Uprawnienia powyższe przekazane

zostały i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy bez prawa dalszego przekazywania grodzkim władzom administracji ogólnej. Ceny na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, szmalce, wyroby masarskie oraz cegłę będą wyznaczone o ile zajdzie potrzeba dla zapobieżenia i przeciwdziałania zwyżce cen nie usprawiedliwionej zwyżką kosztów produkcji lub wymiany. Podstawą do wyznaczania cen są koszty produkcji i gospodarczo usprawiedliwione koszty wymiany. Władze, uprawnione do wyznaczania cen, wyznaczają je po uprzednim zasięgnięciu opinii powołanych przez nie komisji do badania cen. Winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych ulegną karze w myśl art. 4 i 5 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. № 91 poz. 526). Rozporządzenie niniejsze obowiązuje do dn. 31-go grudnia 1929 r. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lutego 26 r. o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz odzieży i obuwia przez wyznaczenie cen. (Dz. U. R. P. № 18 poz. 101).

Przyjazd do Polski Prezesa Międzynarodowego Związku Hodowli Drobiu.

W dn. 22 i 23.X. b.r. bawił w Polsce Prezes Międzynarodowego Związku Hodowli Drobiu p. F. C. Elford z Kanady, celem omówienia osobistego z zainteresowanymi czynnikami udziału polskich hodowców w Międzynarodowym Kongresie i Wystawie Drobiarstwa, które odbędą się w 1930 r. w Londynie.

P. Elford zaznajomił się z działalnością Komitetu Hodowli Drobiu i organizacji rolniczych, zwiedził zakłady hodowli drobiu w szkołach w Chyliczkach, w Julinie, Królikarnie w Służewie i magazyny jajczarskie w Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich. W drugim dniu swego pobytu w Polsce p. Elford przyjęty był na audjencji u p. Ministra Rolnictwa Niezabytowskiego.

P. Elford na bankiecie, wydanym na jego cześć przez Komitet Hodowli Drobiu, wyraził zadowolenie, że wyjeżdża z Polski z przeświadczeniem, że tak Rząd jak i społeczeństwo czynią poważne zabiegi w kierunku podniesienia hodowli drobiu i zbytu jaj.

Informacji udzielali p. Elfordowi pp. M. Tryburski z Minist. Roln. i Al. Zacharski z C.Z.K.R.

O uprawie tytoniu w Polsce.

Ostatnimi czasy zjawily się w prasie niedokładne lub nawet całkiem błędne wiadomości o warunkach uprawy tytoniu w Polsce. Zasięgnawszy danych u źródła podajemy co następuje:

Polski Monopol Tytoniowy pragnąc podnieść uprawę i uszlachetnić gatunki, a wzięwszy pod uwagę doświadczenia kilku lat poprzednich z jed-

nej strony, ograniczył uprawę tylko do 6-ciu wybranych okręgów, udzielając uprawnionym różnorodnych ulg i ułatwień: daje bezpłatnie nasiona, udziela zaliczek wszystkim uprawiającym w wysokości 60 proc. wartości zbioru, wyznacza premje za staranną uprawę tym, którzy uprawiają na obszarze powyżej 1 ha, przyznaje długoterminowe pożyczki na budowę suszarni, wreszcie utrzymuje instruktorów.

W roku b. Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego, posuwając się konsekwentnie w obranym kierunku, zarządziła nowe udogodnienie w tej mierze. Mianowicie wprowadziła zasadę, że kto weźmie pod uprawę przynajmniej 2500 m. kw. oraz założy t. zw. ciepłe rozsadniaki do wyhodowania na tę przestrzeń rozsady, to znaczną część zaliczki otrzymuje już z chwilą pozwolenia na uprawę.

Stopniowa i systematyczna praca Dyrekcji Polskiego Monopoli Tytoniowego z wolna przynosi widoczne plony, gdyż z każdym rokiem zwiększa się przestrzeń uprawy tytoniu i podnosi się dobroć i wartość liścia tytoniowego, wyhodowanego w Polsce.

Komunikat.

Spółdzielnia Ogrodniczo-Pszczelnicza w Białymstoku, Rynek Kościuszki, poczynając od Nowego Roku będzie dostarczać na zamówienia nasiona warzyw okopowych, kwiatowych i t. p. pierwszorzędnej jakości o 20 proc. taniej, aniżeli inne „składy nasion“.

Rolnicy, zainteresowani w zakupie nasion na sezon wiosenny, winni bezwzględnie zamawiać nasiona tylko w tej Spółdzielni, celem uniknięcia pomyłek w odmianach, nie nadających się na tutejsze gleby i klimat.

Spółdzielnia Ogrodniczo-Pszczelnicza pośredniczy w sprzedaży warzyw, miodu, wosku, i stoi na stanowisku ułatwiania zbytu wszelkich produktów ogrodniczo-pszczelniczych, oraz wysyła na żądanie właścicieli sadów „ogrodników-specjalistów“ do oczyszczania i opryskiwania cieczami grzybobójczymi starych zaniedbanych sadów.

Jest do sprzedania byk rasy czerwonej polskiej, z dobrymi rodowodami, bardzo łagodny.

Wiadomość u p. Rybakowicza, kolonia Jaroszkówka, gminy Wasilków.

Jest do sprzedania krowa rasy czerwonej polskiej, koleczykowana № 1070, 8 lat.

Wiadomość u właściciela: wieś Pańki, gminy Choroszcz, pow. Białostocki—Aleksander Iwaszczuk.